

चामूलं चान्नाद्यं प्रतिष्ठितं तेनेयं वशा पृश्निरिति श्रुतेर्वशापृश्निशब्देन भूमिरुच्यते [१.८.३.१५.] । वशा पृश्निर्भूत्वा पृथिवी भूत्वा दिवं गह्वरं पृथिवीसम्बन्धिभागाना-
दयं द्युलोकं तर्पयेत्यर्थः । हे प्रस्तरं त्वमन्तरिक्षं गत्वा तत्रस्थान्मरुतः सवाहना-
न्संतर्प्य स्वर्गं गत्वा देवांश्च संतर्प्य पृथिव्यां वृष्टिं कुर्वित्याहुतिपरिणामः सूचित
इति भावः ॥ का° [३.६.१५.] चक्षुष्या इत्यात्मानमात्मभूत इति । हे अग्ने त्वं य-
तश्चक्षुष्या असि । चक्षुः पातीति चक्षुष्याः । ज्वलयान्धकारं निवर्त्य चक्षुःपाल-
कोऽसि । अतो मे मम चक्षुः पाहि पालय प्रस्तरप्रहरणप्रसक्तं चक्षुष उपद्रवं
परिहरेत्यर्थः ॥ १६ ॥

a. यं परिधिं पर्यधत्वा अग्ने देव पणिभिर्गुह्यमानः ।

तं तं हृतमनु जोषम्भराम्येष नेत्रदपचेतयति ॥

b. अग्नेः प्रियं पाथोऽपीतम् ॥ १७ ॥

का° [३.६.१७.] परिधीननुप्रहरति यं परिधिमिति प्रथममिति ॥ एकादशिन-
स्त्रयोऽष्टकश्च विराड्ब्रह्मणः । प्रथमोऽष्टकः । यं परिधिम् । त्रिष्टुब्धिविराड्ब्रह्मणा अग्ने-
यी (१७.) यजुर्हता । अग्नेः प्रियमिति यजुः । देवतदृष्टा ॥ हे अग्ने देव आहव-
नीय । पणिभिरसुरैः गुह्यमानः । गुह्य संवरणे संत्रियमाणः संरुध्यमानः सन् त्वं
यं परिधिं पश्चिमदिशि पर्यधत्वाः । असुरोपद्रवनिवारणाय परिहितवानसि स्था-
पितवानसि । ते तव जोषं प्रियं तमेतं परिधिमनु भरामि वद्धौ प्रक्षिपामि । अ-
नुर्भिन्नक्रमः । हृतेर्हस्य भः । एष परिधिः त्वत् तत्तः सकाशात् न । इत् एवार्थे
नैव अपचेतयति । मा अपचेतयतु । त्वत्तोऽपगतं मा ज्ञानावित्यर्थः । त्वय्येव ति-
ष्ठतु । चिती संज्ञाने णिज्ञत्ताहोर् । तस्यात्मनेपदे प्रथमैकवचनं तान्तम् (१८.) ।
द्वित आत्मनेपदानामिति [पा° ३.४.७१.] तस्यैकारः । वैतोऽन्यत्रेति [पा° ३.४.
१६.] लोकेकारस्य पाक्षिक ऐ । लोटोऽडाढावित्याडागमः [पा° ३.४.१४.] । गुणा-
यादेशौ (१९.) । अपपूर्वः अपचेतयति । अपचेतयतु । एष परिधिस्त्वत्तोऽपगत-
चित्तो मास्त्वित्यर्थः । का° [३.६.१७.] इतरौ च युगपदग्नेः प्रियमितीति । दक्षिणो-
त्तरौ परिधी युगपत्प्रक्षिपेत् । हे परिधी अग्नेः प्रियं पाथः युवामपीतमपिगृह्यतम् ।